Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok II | Warszawa, 31 stycznia 1936 r. | Nr. 2(16)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

T R E Ś Ć:

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu grudniu 1935 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ kg.	PRZYWÓZ zł.	WYWÓZ kg.	WYWÓZ zł.
89710	Szkło rozdrobnione	35	28	56	25
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	11.015	15.797	—	—
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	—	—	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek korków, wyrównanych denek i brzegów,	1	1	4.657	3.750
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	420	740	—	—
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	44	69	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	17	49	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	3	9	2.008	825
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	—	—	—	—
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	357	2.389	5.194	6.991
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	3.275	7.339	—	—
90030	dęte inne	1.097	3.566	7.352	14.810
90040	rurki, pręty	19.947	66.433	—	—
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami: ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	746	10 438	—	—
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	1.216	4.633	—	—
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	13	172	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	766	9.969	581	602
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	589	1.644	13	303
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdob	483	4.833	—	—
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	479	4.805	2	21
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego, z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	40	949	2.906	10.434
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	321	8.013	347	934
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	0	3	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	2	42	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	—	—	—	—
90900	Szkiełka do zegarków	4	291	—	--
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	2	8

(Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok II | Warszawa, 31 stycznia 1936 r. | Nr. 2(16)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

Inż. St. L.

Selen i jego rola przy odbarwianiu szkła.

II

W. Höfler*) wykonał wiele doświadczeń (przeszło 350) w celu wyjaśnienia problemu odbarwiania szkła przez selen i jego związki. Doświadczenia wykonane zostały w specjalnym piecu elektrycznym. W czasie badań określano ściśle atmosferę pieca. Doświadczalny piec pozwalał na powtórzenie prób w tych samych warunkach, dzięki czemu można było dokładnie zbadać działanie atmosfery pieca na zabarwienia, wywołane przez selen. Höfler doszedł do wniosku, że zabarwienie szkła wywołane przez selen lub jego związki zmienia się w zależności od warunków topienia masy szklanej i środowiska w jakiem to topienie się odbywa.

Podajemy dla przykładu rezultaty otrzymane ze szkłem o następującym składzie.

SiO_2 — 74%, K_2O — 18%, CaO — 8%

Zawartość Fe_2O_3 — 0,015 — 0,02%

Dodatek selenu 0,022%

1) *W środowisku utleniającem.* Otrzymane szkliwo po ostygnięciu składało się z dwuch różnych warstw: powierzchownej — $^1/_3$ całkowitej grubości, która była bezbarwna; głębszej o zabarwieniu różowem, mniej więcej o odcieniu jaki daje kwaśny roztwór w obecności metyl-oranżu.

2) *W środowisku obojętnem* (Ar, N_2, CO_2, H_2O) otrzymujemy szkło o zabarwieniu różowem w całej masie szkliwa. Warstwa bezbarwna nie istnieje, przyczem zabarwienie różowe szkła jest intensywniejsze, aniżeli w poprzedniem doświadczeniu.

3) *W środowisku słabo-redukcyjnem* (N_2+3%CO) otrzymujemy szkło o zabarwieniu czerwono-łososiowem z odcieniem nieco brunatnym; powiększając stosunek CO do 10% zabarwienie szkła staje się bardziej brunatnem.

4) *W środowisku mocno redukcyjnem* (W całkowitej atmosferze CO lub H_2) zabarwienie szkła jest brunatne w dolnej części warstwy, natomiast warstwa górna jest zupełnie bezbarwna.

*) W. Höfler. Ueber das Verhalten des Selens im Glase (Glastechnische Berichte 1934 N4)

Z powyższego wynika, że odmiany bezbarwnego szkła otrzymujemy w środowisku utleniającem i w środowisku mocno redukcyjnem.

Środowisko utleniające — szkło bezbarwne (1)

„ obojętne — o odcieniu różowym (2)

„ lekko redukcyjne — o odcieniu czerwono-brunatnym (3)

Środowisko mocno redukcyjnem — bezbarwne (4)

W drugiej serji doświadczeń podobnych, Höfler stosuje zamiast selenu „metalicznego" związki selenowe, a mianowicie selenin sodowy Na_2SeO_3 i selenian sodowy Na_2SeO_4. Otrzymane z temi związkami rezultaty są następujące:

W środowisku utleniającem przy użyciu seleninów lub selenianów warstwa powierzchowna szkła bezbarwnego jest o wiele większa niż w wypadku użycia selenu (1)

W środowisku obojętnem otrzymujemy zabarwienie szkła jednostajne w całej warstwie szkła o odcieniu blado-różowym, o wiele słabszym, aniżeli przy zastosowaniu selenu.

W środowisku słabo-redukcyjnem otrzymujemy dwie warstwy o różnem zabarwieniu, przyczem jedna warstwa mniej więcej o grubości $^1/_3$ jest zabarwiona na czerwono-brunatny kolor, reszta jest różowa.

W środowisku mocno redukcyjnem obserwujemy trzy warstwy różnego zabarwienia szkła: w głębi warstwa brunatna, pośrodku — warstwa różowa, na powierzchni — warstwa bezbarwna (4).

Powyższe dane pozwalają stwierdzić, że działanie seleninów, lub selenianów jest intensywniejsze, aniżeli selenu „metalicznego", co łatwo daje się wytłumaczyć różnym stopniem zawartości tlenu w solach selenowych.

Wskazane wyżej doświadczenia mają duże praktyczne znaczenie dla stosowania selenu przy odbarwianiu szkła. Przez dodanie odczynników chemicznych, mających własności utleniające jakoto: azotan sodu, lub potasu, arszenik (As_2O_3), stwarzamy środowisko utleniające, które ułatwia otrzymanie szkła bezbarwnego „białego".

Wprowadzenie pewnej ilości Na_2O w formie siarczanu sodu nie wywiera żadnego wpływu na zachowanie się selenu i jego związków.

Szybkość ochłodzenia szkliwa nie ma żadnego wpływu na zmianę „pierwotnie“ odbarwionego przygotowanego szkła. Zabarwienie szkła nie zmienia się podczas formowania z tegoż wyrobów szklanych; zachodzą jednak często wypadki zmiany zabarwienia podczas chłodzenia gotowych wyrobów szklanych w piecach chłodniczych. Skonstatowano, że zmiany zabarwienia zachodzą w tych wypadkach, jeśli piasek użyty do szkła, zawierał większą ilość Fe_2O_3 Bardzo ciekawe doświadczenie w tym kierunku wykonał W. Höffler. Autor stopił dwa szkła jednakowej wagi i składu; pierwsze — zabarwione na zielono przez tlenek żelaza (O,1% Fe_2O_3), drugie na różowo przez Se (kilka tysięcznych % Se) otrzymując nowe zabarwienie, które przypisuje utworzeniu się nowego związku (FeSe) selenku żelaza, bardzo niestałym zmieniającym zabarwienie szkła w zależności od temperatury chłodzenia wyrobów szklanych. W tych wypadkach szkło chłodzone w piecach chłodniczych w temperaturze 550°—650° otrzymuje zabarwienie czerwono-brunatne i głębokość tonu tej barwy zależna jest od czasu, w jakim szkło znajduje się przy danej temperaturze. Zabarwienie ostateczne zależy od czasu i temperatury wypału w piecach chłodniczych. Krzywa wypalania szkła jest wobec powyższego czynnikiem bardzo poważnym i od uregulowania temperatury wypału zależy ostateczne zabarwienie szkła, zawierającego pewien odsetek Fe_2O_3. W tych warunkach jednoczesny wyrób naczyń o ściankach grubych i cienkich wymagających różnych warunków chłodzenia jest niemożliwością.

Poniższe uwagi, sformułowane przez Turnera mają zastosowanie w całej swej rozciągłości.

Aby otrzymać szkło „czysto-białe“ trzeba:

1. Używać surowców bardzo czystych i mieć pewność o stałej ich zawartości Fe_2O_3

2) Używać zawsze tej samej ilości odbarwiacza (mając pewność o jego niezmienionej zawartości Se)

3) dodawać dla stworzenia środowiska utleniającego pewne ilości As_2O_3, unikając jednak nadmiaru takowego

4) stapiać masę szklaną w warunkach normalnych, w czasie możliwie krótkim

5) unikać utrzymania szkliwa przy wysokiej temperaturze.

Aby odbarwić szkło, zawierające 0,04—0,06% Fe_2O_3 trzeba dodać do szychty 2—3 g. selenu, jako pierwiastka, na 100 klg. piasku.

Jeśli zastosujemy selenin sodu Na_2SeO_3 który, jak już zaznaczyliśmy, jest 30 razy aktywniejszy od selenu „metalicznego“ to porzeba go użyć $\frac{3}{30} = 0,1$ g. Se w postaci Na_2SeO_3. Selenin sodu zawiera około 45% Se, wobec czego potrzeba go: $\frac{100}{45} \times 0,1 =$ około 0,23 g. Na_2SeO_3 na 100 klg. piasku.

Przy zastosowaniu seleninu baru ilość jego będzie następująca (selenin baru zawiera około 29% Se): $\frac{100}{29} \times 0,1 =$ około 0,35 g. $BaSeO_3$.

Przy użyciu tej ilości selenu ilość arszeniku winna wynieść około 150 g. na 100 klg. piasku.

Ustawy i Rozporządzenia.

W „Dzienniku Ustaw R. P.“ ukazały się następujące ustawy i rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku dochodowym — obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 14 grudnia 1935 r. 1935 r. — Dz. U. R. P. No. 2/1936 r. poz. 6.

O konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. No. 3/1936 r. poz. 10

O zmianie ordynacji podatkowej — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 r. poz. 13.

O podatku od nieruchomości — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 r. poz. 14

W sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stemplowych — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 r. poz. 15.

O zmianie przepisów o kosztach — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 t. poz. 19.

O czasowem obniżeniu składek za ubezpieczenie emerytalne robotników i pracowników umysłowych oraz za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 r. poz. 24

O zmianie art. 36 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 r. poz. 25.

W sprawie zmiany rozporządzenia o wykonaniu Ordynacji Podatkowej — rozp. Ministra Skarbu z dn. 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 3/1936 r. poz. 26.

O przesunięciu w roku 1936 terminu składania niektórych wykazów przewidzianych w ordynacji podatkowej — Rozp. Ministra Skarbu z dnia 8 stycznia 1936 roku Dz. U. R. P. Nr. 5/1936 — poz. 48.

O zmianie rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 10/IX 1932 roku w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 11 lipca 1932 r. o Monopolu Spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych — rozp. Ministra Skarbu z dnia 14 stycznia 1936 r. Dz. U. R. P. Nr. 5/1936 r. poz. 49.

OKÓLNIKI MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 27 listopada 1935 r. L. D. IV. 33512/3/35

w sprawie specjalnej kontroli przesyłek pocztowych w obrocie towarowym polsko-niemieckim

Ministerstwo Skarbu przesyła do wiadomości wyciąg z okólnika Ministerstwa Poczt i Telegrafów P. Z. 320 o specjalnej kontroli obrotu towarowego polsko-niemieckiego, który to okólnik ogłoszony został w numerze 26 Dziennika Urzędowego Min. Poczt i Telegrafów.

Dyrektor Departamentu:
(—) *St. Fr. Królikowski.*

Załącznik do okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 27 listopada 1935 r. L. D. IV. 33512/3/35.

W Y C I Ą G
z okólnika Ministerstwa Poczt i Telegrafów
P. Z. 320
w sprawie specjalnej kontroli obrotu towarowego polsko-niemieckiego.

z § 1. Począwszy od dnia 20 listopada 1935 r. obrót towarami, pochodzącemi z polskiego obszaru celnego i towarami, pochodzącemi z Rzeszy Niemieckiej i między polskim obszarem celnym, a Rzeszą Niemiecką podlega specjalnej kontroli, polegającej na tem, że wszystkie przesyłki pocztowe, nadchodzące z Rzeszy Niemieckiej oraz wysyłane do Rzeszy Niemieckiej, winny być zaopatrywane przez stronę w świadectwa rozrachunkowe (wzory Nr. 1 i Nr. 2).

§ 3. Towary, przywożone z Rzeszy Niemieckiej, podlegają odprawie celnej w właściwych urzędach pocztowo-celnych (według miejsc przeznaczenia) na ogólnych zasadach.

Po stwierdzeniu przez urząd celny, że przesyłka podlega specjalnej kontroli, urząd pocztowo-celny zawiadamia adresata o potrzebie przedstawienia świadectwa rozrachunkowego w sposób przyjęty dla pozwoleń przywozu,

Świadectwo rozrachunkowe winien przedstawić adresat urzędowi pocztowo-celnemu w ciągu 28 dni, licząc od daty wezwania. Po upływie tego okresu czasu przesyłki należy traktować, jako niedoręczalne.

Gdy świadectwo zostanie przedłożone przez adresata i odprawa celna dokonana wypełnienie odcinka kontrolnego (świadectwa) i wysłanie jego do Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie należy do podurzędu celnego.

§ 4. Przesyłki pocztowe do Rzeszy Niemieckiej, podlegające cłu wywozowemu lub ograniczeniom wywozowym albo korzystające ze zwrotu ceł. powinny być uprzednio odprawione w podurzędach celnych w siedzibie urzędów pocztowo-celnych.

Przesyłki wolne od cła i ograniczeń wywozowych mogą być nadane w każdym urzędzie pocztowym — zarówno w pocztowo-celnym, jak i znajdującym się poza siedzibą urzędu pocztowo-celnego. Przesyłki, nadawane w urzędach pocztowo-celnych, podlegają odprawie w tych urzędach, zaś nadawane w urzędach pocztowych znajdujących się poza siedzibą urzędów pocztowo-celnych — w podurzędach celnych czynnych przy właściwych urzędach wymiany.

§ 5. Bez względu na to, gdzie przesyłka zosta nie nadaną, wywóz przesyłki potwierdza urząd wymiany druku Nr. 75 „Potwierdzenie wysłania zagranicę“

§ 6. Jeżeli przesyłka odprawia się w urzędzie pocztowo-celnym, podurząd celny po dokonaniu odprawy celnej zatrzymuje świadectwo rozrachunkowe u siebie, po otrzymaniu zaś z urzędu wymiany (za pośrednictwem urzędu pocztowo-celnego) potwierdzenia wystania zagranicę wysyła jeden odcinek kontrolny świadectwa rozrachunkowego do Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie, drugi zaś doręcza zgłaszającemu się eksporterowi.

§ 7. Gdy przesyłka została nadana w urzędzie pocztowym znajdującym się poza siedzibą urzędu pocztowo-celnego, podurząd celny w siedzibie urzędu wymiany, po dokonaniu odprawy celnej i otrzymaniu potwierdzenia wysłania zagranię, wysyła jeden odcinek kontrolnyodo wymienionej w § 6 instytucji, drugi zaś odcinek, przeznaczony dla eksportera doręcza urzędowi wymiany z dokładnym adresem eksportera, który przesyła go listem zwykłym eksporterowi za zwrotem opłaty. Na liście umieszcza się napis „opłatę uiści adresat”.

§ 8. Przy przyjmowaniu przesyłek pocztowych, wysyłanych do rzeszy Niemieckiej, nadawcze urzędy pocztowe, znajdujące się poza siedzibą urzędów pocztowo-celnych, są obowiązane żądać od nadawców dołączenia do dokumentów przewozowych świadectwa rozrachunkowego.

§ 9. Eksporter nadający przesyłki do Rzeszy Niemieckiej z towarami podlegającemi specjalnej kontroli umieszcza w sposób widoczny na stronie adresowej przesyłki napis „Obrót towarowy polsko-niemiecki“.

---

z dnia 23 grudnia 1935 r. L. D. IV. 33698/3 35

w sprawie zmiany § 14 p. 2 Okólnika L. D. IV. 16979 3 35 z dnia 28 maja 1935 r.

W okólniku Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 16979/3 35 z dnia 28 maja 1935 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 15, poz. 361), zmienionym częściowo okólnikiem Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 30501 3/35 z dnia 14 listopada 1935 r., (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 32, poz. 720) zmienia się § 14 ust. 2 w sposób następujący:

„Jeżeli na towary nadeszłe w przesyłkach pocztowych, jak również w przesyłkach lotniczych przedstawione zostanie pozwolenie przywozu, zawierające co do sposobu przewozu pewne warunki, np. żądanie bezpośredniości konosamentu, które nie mogą mieć zastosowania ze względu na charakter przewozów pocztowych lub lotniczych, wówczas warunki takie należy uważać za nieistniejące”.

Dyrektor Departamentu:
(—) *St. Fr. Królikowski.*

---

z dnia 23 grudnia 1935 r. L. D. IV. 34723/2 35

w sprawie obliczania złożonych stawek celnych konwencyjnych.

W związku z zapytaniami niektórych Dyrekcyj Ceł Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że postanowienia zawarte w wykazie zniżek celnych, stanowiącym załącznik do okólnika z dn. 3 listopada 1933 r. L. D. IV. 28731/2/33, a skorygowanym okólnikami z dn. 29

maja 1934 r. L. D. IV. 14633/2/34, z dn. 26 października 1934 r. L. D. IV. 33601/2/34, z dn. 11 maja 1935 r. L. D. IV. 3828/2/35 i z dnia 7 października 1935 r. L. D. IV. 27633/2/35, — odnośnie sposobu obliczenia złożonych stawek celnych konwencyjnych t. j. stawek celnych złożonych ze stawki dla podstawowego materjału i dodatku należy zmienić w myśl okólnika z dn. 7 czerwca 1935 r. L. D. IV. 17189/3/35 (Dz. Urz. Nr. 18, poz. 419 z 1935 r.), to znaczy, że o ile materjał podstawowy korzysta ze zniżki konwencyjnej, dodatek (ew. obniżony konwencją) należy obliczać od cła konwencyjnego i dodawać do tegoż cła.

Dyrektor Departamentu:
(—) *St. Fr. Królikowski.*

Nowości techniczne.

Z XIX Zjazdu Niemieckiego Towarzystwa Technologji Szkła (Deutsche Glastechnische Gesellschaft).

Poniżej podajemy skróty niektórych referatów mających znaczenie ogólne, wygłoszonych na XIX-ym Zjeździe Niemieckiego Towarzystwa Technologji Szkła w dniach 14—16/I 1936 r.

I. *Znaczenie badań nad krzemianami dla przemysłu szklanego* wygłosił D-r Inż. A. Dietzel z Berlina.

Prelegent wychodzi z założenia, że naukowe badania powinny służyć i pomagać praktykowi w jego codziennej pracy. Stawia następujące cztery zadania, które winien Instytut Badawczy rozwiązać dla potrzeb praktyki:

1) Objektywne, naukowe opracowanie ważnych spraw technologicznych. Przez wyświetlenie tych spraw stworzą się podstawy dla gruntownego zrozumienia procesów i zjawisk, jakie zachodzą przy otrzymaniu szkła, poczynając od początku produkcji aż do momentu właściwego użycia wyrobów szklanych. W tym celu winien utworzyć się kontakt między Instytutem Badawczym a hutą.

2) Czysto teoretyczne badania stwarzają dla techników podłoże dla ich pracy codziennej i posiadają dużą wartość dla zbadania istoty zjawisk zachodzących w szkle.

3) Instytut Badawczy winien służyć praktyce poradami, całem swem doświadczeniem, swemi urządzeniami i bezpośrednio pomagać jej w celu uniknięcia t. zw. „błędów fabrykacji“

4) Zadaniem Instytutu winno być naukowe przygotowanie młodzieży, do technicznego prowadzenia hut szklanych.

Badania przemysłowe w większych hutach szklanych, referat wygłoszony przez D-ra Inż. M. Thomas'a z Berlina.

Referent wskazuje na zadania, jakie winny być wykonane w dziedzinie badań szklarskich w większych hutach; w konkretnym wypadku w większej hucie, należącej do największego koncernu elektrycznego. Codzienne współdziałanie między badaczem zagadnień szklarstwa a technicznem kierownictwem jest niezbędne. Badacz obserwuje przebieg wszystkich zjawisk o charakterze chemiczno-technologicznym, jakie mają miejsce w bieżącej fabrykacji i na podstawie tych obserwacyj musi umieć stworzyć nowe możliwości w przebiegu produkcji.

Współpraca z kierownictwem technicznem opiera się na

1) codziennej obserwacji i badaniach surowców, kontroli wagi szychty i odpowiedniego zmieszania jej.

2) codziennych analiz gazu generatorowego, obserwacyj pyrometrycznych, technologicznych badań materjałów ogniotrwałych, konserwacji ich stanu.

3) współdziałaniu przy topieniu szkła, wyzyskaniu optymalnych możliwości topliwnych dla każdego typu szkła, szczególnie dla nowych szkieł.

4) zbieraniu materjału statystycznego odnośnie przebiegu fabrykacji i wyciąganiu stąd odpowiednich wniosków.

5) stworzeniu nowych typów szkieł i ustaleniu jakości materjałów ogniotrwałych w zastosowaniu do danego szkła.

6) stałej obserwacji prac fachowych na polu szklarstwa przez pilne badanie czasopism, patentów i robót doświadczalnych.

Nalot (Anlaufen) na selenowo-żelazowem szkle i jego znaczenie przy odbarwianiu szkła przez selen, referat wygłoszony przez W. Hoflera i Inż. A. Dietzel'a.

Czysto-różowe zabarwienie szkła jest możliwe do otrzymania przy bardzo nikłej zawartości żelaza w piasku. W obecności tlenków żelaza przekraczających 0,01-0,02% Fe_2O_3 tworzy się w temperaturze 400—700°C czerwono-brunatne ciało, które barwi o wiele więcej niż selen, dzięki powstaniu selenku żelaza. Jest to typowa „barwa nalotowa“. Głębokość barwy jest zależna od chemicznej równowagi między rozłożonym a nierozłożonym selenkiem żelaza. Położenie równowagi i szybkość jej z jaką powstaje jest zależna od temperatury, koncentracji Fe i Se, jak również od warunków topienia (środowiska) Ten ostatni warunek ma szczególne znaczenie przy odbarwianiu szkła przy pomocy selenu (p. również artykuł wstępny).

Zastosowanie szkła w nowoczesnych budowlach, referat wygłoszony przez Inż. J. Polivka z Pragi.

Szkło umożliwia mieszkaniom wykorzystanie dwuch najważniejszych źródeł życia: słońca i światła. Architektura nowoczesna nie zadowala się jednak temi właściwościami szkła i stawia mu coraz to nowe wymagania:

1) ochrona ciepła i związana z tem racjonalna gospodarka cieplna, oraz sztuczne wentylowanie pomieszczeń,

2) ochrona przed hałasem ulicznym

3) ochrona przed oślepiającemi promieniami słonecznemi

4) rozproszenie światła dziennego i równomierny podział tegoż w przestrzeni,

5) przeznaczenie światła, które winno służyć celom największych wygód i większej wydajności pracy.

6) szkło, jako materjał budowlany,

7) powiększenie oporu większych płyt taflowych.

Każde z tych zadań jest samo w sobie problemem bardzo ważnym do rozwiązania. Sprawa „pocenia się" szkła jest również bardzo ważną. Nader ważnym problemem jest sprawa zastosowania szkła jako materjału budowlanego do fundamentów, tregrów (szkło żelazo-betonowe). Na zasadzie przeprowadzonych badań i doświadczeń można już teraz wnioskować, w jakim kierunku rozwinie się ta gałąź produkcji. Przy wyrobie płyt lub szkła mającego służyć jako materjał budowlany trzeba zwrócić baczną uwagę na zjawisko naprężeń w szkle.

W końcu referent omówił sprawę oporu większych szyb lustrzanych wobec wymogów charakteru mechanicznego. W kierunku rozwiązania kwestji świetlnej wskazuje referent na lepsze zużytkowanie światła dziennego (przez wykorzystanie światła zenitowego przy pomocy luster)

W najbliższym Nr. „Przemysłu Szklanego" podamy dalsze streszczenia niektórych referatów.

Kronika.

ZAWIESZENIE SKUPU ZWROTNYCH BUTELEK PO WYROBACH MONOPOLOWYCH O POJEMNOŚCI 1 i 0,5 LITRA.

W „Dzienniku Ustaw R. P." No. 5/1936 r. z dn. 24 stycznia r. b. poz. 49 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 14 stycznia r. b. na mocy którego **§ 329a** rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. (Dz. U. R. P. No. 88 poz. 746 1932 uzupełniony zostaje nowym ustępem o następującem brzmieniu:

„Zawiesza się na okres od dnia 1 lutego 1936 r. do dnia 31 marca 1937 r. włącznie obowiązek przyjmowania od konsumentów zwrotnych butelek po wyrobach monopolowych o których mowa w § 314 ust. 3, w stosunku do butelek o pojemności 1 i 0,5 litra. Butelki o pojemności 1 i 0,5 litra nabyte przez detalicznych sprzedawców napojów alkoholowych do dnia 31 stycznia 1936 r. włącznie, przyjmowane będą od tych sprzedawców przez hurtownie wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego w terminie do dnia 29 lutego 1936 roku włącznie".

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Powyższe zarządzenie uwzględnia zaledwie częściowo postulaty przemysłu szklanego. Lecz nawet to częściowe tylko zawieszenie skupu starych butelek daje już możność uruchomienia dwu hut i powiększenia produkcji innych, co w konsekwencji zatrudni około 900 robotników pozostających dotychczas bez pracy.

Huty jednak obawiają się, że wobec zawieszenia skupu starych butelek o pojemn. 1 i 0,5 litra powiększy się skup butelek. o pojemn. 0,25 i 0,10 litra, co spowodować może zmniejszenie zapotrzebowania na nowe butelki o tych pojemnościach.

Postulaty przemysłu szklanego, jak również okoliczności powstania skupu starych butelek w Polsce i obliczenie wynikłych strat Skarbu Państwa — zostały bardzo rzeczowe ujęte w „Memorjale w sprawie skupu starych używanych butelek przez Państwowy Monopol Spirytusowy". Broszura ta wydana została na prawach rękopisu, nakładem „Związku Hut Szklanych w Polsce" i „Zrzeszenia Robotniczych Hut Szkła w Polsce".

POSIEDZENIE RADY ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE

odbyło się w dn. 17 stycznia r. b. Na posiedzeniu tem rozpatrzone były wyniki budżetowe za sprawozdawczy 1935 r. Sprawę zmian statutu odłożono do następnego posiedzenia, jak również i sprawy robotnicze. Polecono zebrać i opracować niezbędne materjały przez biuro Związku. Pozatem rozpatrzono bieżące sprawy dotyczące eksportu, traktatów i taryf kolejowych.

POSIEDZENIE RADY NADZORCZEJ CENTRALI HANDLOWEJ

odbyło się w dn. 17 stycznia r. b. w lokalu przy ul. Traugutta 3. Postanowiono stosować zmieniony statut jak również i nazwę spółdzielni od 1 stycznia 1936, oraz zawiadomić wszystkich członków o obniżeniu wysokości udziałów z 500 do 100 zł. Następnie rozpatrzono wyniki budżetowe za 1935 rok, jak również bilans brutto i postanowiono sporządzić bilans i rachunek strat i zysków. Do zatwierdzenia nowego preliminarza stosować miesięcznie $^1/_{12}$ preliminarza uchwalonego na r. 1935 r.

Z CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU POLSKIEGO.

w dn. 27 stycznia r. b. odbyło się posiedzenie Rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego z udziałem około 200 przedstawicieli organizacyj i instytutów przemysłowych oraz bankowości pod przewodnictwem p. prezesa H. Strasburgera. Po zagajeniu zebrania przez p. przewodniczącego, przemówienie na temat aktualnych zagadnień polityki gospodarczej wygłosił p. Andrzej Wierzbicki, poczem zabierali głos pp. dr. A. Falter, inż. I. Przedpełski, dr. R. Battaglia, dr. E. Rose, prezes N. Fajans, dr. A. Ciszewski, inż. J. Cybulski. Omówiono sprawy: dotyczące rozwiązania karteli i obniżenia cen oraz udziału przemysłu w akcji Rządu dążącej do ożywienia produkcji przemysłowej i przywrócenia jej rentowności; następnie sprawę ulg podatkowych i premij eksportowych i oddłużenia rolnictwa. Na zakończenie omówiono kwestję etatyzmu oraz nadzieje pokładane przez przemysł na wyniki pracy komisji powołanej do zbadania przedsiębiorstw państwowych.

DALSZA ZNIŻKA TARYF KOLEJOWYCH.

(Dz. Taryf i Zarządzeń Kolejow. Nr. 1 — 1935 r.) Od dnia 15 stycznia 1935 r. obniżone zostały opłaty m. in. na przewóz (aneks do II części)

Sody amonjakalnej około 10%, poz. **j 20.**

Kamienia wapiennego, dolomitowego i gipsowego około 10% poz. **K 3**

piasku, żwiru i gliny około 15% poz **K 8**
dolomitu, gipsu, wapienia, wapna palonego około 10% poz. **K 9**
szpatu polnego krajowego około 40% poz. **K 15**
szamotu mielonego, zaprawy szamotowej około 30% poz. **K 33**
cegły ogniotrwałej około 30% poz. **K 34**
wyrobów szamotowych stłuczonych około 20% **K 43** oraz
szkła taflowego wyłącznie na kresy Wschodnie 20% poz. **K 45**

pozatem obniżono opłaty na przewóz

rudy żelaznej, manganowej i cynkowej, żużli, szlaki i popiołów, żalaza, blachy, rur, miedzi, walców młyńskich, blachy, drutu, gwoździ, odlewów i rur, pozatem na kresy wschodnie specjalna obniżka od 10 do 44%.

LISTA BIEGŁYCH BRANŻY SZKLANEJ.

Stosownie do art. 76 § 3 Ordynacji Podatkowej z dnia 15 marca 1934 roku zestawiona została przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie lista biegłych do spraw podatkowych na obszar m. st. Warszawy na rok 1936.

Biegłymi branży szklanej na rok 1936 są:

p. Klimczak Kazimierz, zam. przy ul. Sienkiewicza 4 tel. 6.54-71, właściciel Huty i Rafinerji Szkła „Targówek" Kazimierz Klimczak i Synowie ul. Orla 7 tel. 2.51-62

p. Knobelsdorf Adam, zam. przy ul. Sosnowej 8/14 — Zjednoczenie Elektrowni Okręgu Radomsko Kieleckiego, Nowy - Świat 2 m. 4 tel. 931-01

p. Szliferstein Jakób, zam. przy ul. Marjenszladt 3/8 — prokurent Zakładów Przemysłowych „Vitrum" ul. Orla 6 — tel. 5.23-75, 2.60-98, 6.95-52.

TARGI LEWANTYŃSKIE DLA HANDLU Z PALESTYNĄ I KRAJAMI BLISKIEGO WSCHODU.

Polsko-Palestyńska Izba Handlowa wzorem lat ubiegłych organizuje wystawę Polską na Targach Lewantyńskich w Tel-Avivie, które odbędą się w okresie 30.IV do 30.V.1936 r.

Na tegorocznej Wystawie Polskiej projektowane jest zorganizowanie Sekcji Przemysłu Szklanego dla zbiorowej ekspozycji tej gałęzi przemysłu polskiego. Izba uważa, iż w ten sposób zostaną najracjonalniej zaprezentowane możliwości eksportu polskiego szkła na rynki Bliskiego Wschodu.

Nadchodzące Targi Lewantyńskie ściągną niewątpliwie wielkie rzesze przemysłowców i kupców całego Lewantu, co przyczyni się niewątpliwie do nawiązania bezpośrednich kontaktów handlowych.

Ze względu na krótki okres czasu, jaki pozostał do otwarcia Targów pożądanem jest, by Huty zainteresowane w eksporcie zadeklarowały w najbliższym czasie swój udział w Targach.

ZMIANA W BRZMIENIU FIRMY.

Firma Zjednoczone Huty Szklane, Huta w Grodnie, Sp. z o. o. zmieniła swe brzmienie na

Zjednoczone Huty Szklane
L. Podoski, J. Lapidus i Ska, Grodno.

Likwidator firmy Zjednoczone Huty Szklane, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, mającej siedzibę w Warszawie przy ul. Czackiego 19, ogłosił otwarcie likwidacji powyższej firmy, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia. Likwidator: Hirsz Routensztejn, Grodno, Dominikańska 7.

SPIS CHEMIKÓW POLSKICH.

W celu zestawienia pełnego spisu chemików zamieszkałych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, Zarząd Główny Związku Chemików Polskich w porozumieniu i przy pomocy innych stowarzyszeń chemicznych, zwraca się do wszystkich chemików z uprzejmą prośbą o nadsyłanie danych ewidencyjnych zawierających: 1) Imię i Nazwisko, 2) Tytuł naukowy, 3) Zajmowane stanowisko, 4) Szczegółowy adres, 5) Rok urodzenia, 6) Wyższy Zakład Naukowy (Wydział) i rok jego ukończenia, 7) Przynależność do organizacyj zawodowych i społecznych, 8) Specjalność naukowa lub dziedzina chemji odpow. zainteresowaniu.

Dane powyższe nadsyłać należy pod adresem Związku Chemików Polskich, Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 66.

Na żądanie Związek przesyła specjalne formularze spisowe.

Ponieważ Związek pragnąłby ukończyć spis jeszcze w obecnym roku i wydać go drukiem, apelujemy do wszystkich chemików o możliwie szybkie nadsyłanie zgłoszeń.

Import—Eksport.

Zaświadczenia urzędów skarbowych przy uzyskiwaniu pozwoleń wwozu.

Organizacje gospodarcze zostały powiadomione, że wszyscy importerzy artykułów reglamentowanych powinni dwa razy do roku w styczniu i w lipcu przesyłać do Centralnej Komisji Przywozowej zaświadczenie terytorjalnie właściwych Urzędów Skarbowych stwierdzające, że importer, ubiegający się o pozwolenie przywozu regularnie opłaca wszystkie należności podatkowe i inne. W zaświadczeniu winny być również wymienione sumy, jakie importer wpłacił do Kasy Skarbowej w ostatniem półroczu.

Sprawa powyższa ma wyjątkowe znaczenie dla wszystkich zainteresowanych importem, wobec czego organizacje gospodarcze przystąpiły do dokładnego zbadania całokształtu sprawy, celem przedstawienia swoich wniosków odpowiednim czynnikom.

Zakaz przywozu do Niemiec marek niemieckich w banknotach.

Na mocy rozporządzenia wykonawczego do ustawy dewizowej, która weszła w życie w dniu 6 grudnia 1935 r. wprowadzony został z a k a z p r z y-

wozu oraz przesyłania marek niemieckich w banknotach z zagranicy oraz zakaz przyjmowania przez odbiorcę krajowego banknotów niemieckich pochodzących z zagranicy. Banknoty markowe mogą być przywożone lub przekazywane z zagranicy tylko za specjalnem zezwoleniem. Wyjątek stanowią przekazy banknotów z zagranicy przeznaczone dla niemieckich instytucyj kredytowych z poleceniem zapisania kwoty przekazu na konto zamknięte (Notensperrkonto). Ponadto zezwala się podróżującym obcokrajowcom na przywóz banknotów niemieckich przy przekraczaniu granicy w wysokości nieprzewyższającej kwoty RM 30.— Podróżni podpadający według niemieckiego prawa dewizowego pod pojęcie krajowców (Deviseninländer), z przywileju tego korzystać nie mogą.

W wykonaniu powyższego rozporządzenia przekazy marek niemieckich w banknotach z zagranicy winny być w przeciągu trzech dni zgłoszone w kompetentnym Urzędzie Dewizowym z podaniem nazwiska i adresu nadawcy. Urząd Dewizowy zawiadamia z kolei zagranicznego nadawcę o istniejących przepisach z żądaniem deklaracji, czy przesyłka ma być zwróconą nadawcy, czy też wpłaconą na konto zamknięte (Notensperrkonto) jednej z instytucyj kredytowych Rzeszy. W wypadku jeżeli zagraniczny nadawca odpowiedniej deklaracji nie złoży kwota przesłana zostanie wpłacona na konto depozytowe (Hinterlegungskonto) nadawcy przy Deutsche Golddiskontbank.

Zakaz przyjmowania banknotów niemieckich pochodzących z zagranicy znajduje swoje zastosowanie wtedy, jeżeli odbiorca, względnie osoba dokonywująca pewnych płatności w kraju z polecenia nadawcy banknotów, ma pewność lub przypuszczać winien, że banknoty te zostały wprowadzone z zagranicy. Za „wprowadzone" w sensie tego rozporządzenia uchodzą również banknoty markowe przesłane obcokrajowcom z Rzeszy, wbrew przepisom zakazującym przesyłania marek niemieckich w banknotach z zagranicy.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE.

Poważna firma w Capetown interesuje się dostawami **szkła perfumeryjnego.** (P. 32602/47/Ż).

Firma w Casablanca interesuje się importem **szklanek** do Marokka francuskiego (P/32479/3R.Ż.)

Bliższych informacyj udzieli zainteresowanym Państwowy Instytut Eksportowy. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer.

Firma agenturowa N. B. Stern, Hotel Avelon (City Mansions Hotel), Hope Street, Capetown, (South Africa) pragnie nawiązać kontakt handlowy z polskiemi wytwórniami **abażurów szklanych, kloszy do lamp i t. p.** Według posiadanych przez Państwowy Instytut Eksportowy informacyj, p. Stern posiada pewien nieznaczny kapitał i pragnie współpracować z firmami na warunkach prowizyjnych.

Podając powyższe do wiadomości, Związek Hut Szklanych w Polsce prosi zainteresowane firmy o poinformowanie Związku o ewent. wynikach.

Wiadomości z zagranicy

ANGLJA. Zwolnienie od cła.

Z dniem 10.XII. 35 r. zwolniono od cła t. zw. kluczowego wyroby ze szkła dętego.

BELGJA. Pertraktacje w sprawach wywozowych.

Wszczęte zostały pertraktacje z różnemi krajami w sprawach wywozu, mianowicie: z Niemcami, Francją, Kanadą i Polską.

BUŁGARJA. Sprawa kontyngentów.

Bank Narodowy ogłosił, że kontygenty jednorazowe nie będą rozdzielane, podobnie jak w r. 1935 z wyjątkiem obrotu z Niemcami. Podział innych kontyngentów będzie ogłoszony w styczniu r. b. Wszelkie towary, nawet wolne od cła, podlegają opłacie w wys. 2% ceny fakturowej na rzecz Instytutu Eksportowego.

CZECHOSŁOWACJA Zrzeszenie karteli.

W Czechosłowacji prowadzone są prace nad powołaniem do życia wspólnej organizacji kartelowej, którąby miała na celu: opinjowanie w sprawach ustawodawczych, związanych z interesami przemysłów skartelizowanych; prowadzenie stałych studjów nad prawodawstwem kartelowym w kraju i zagranicą; udzielanie porad i pomocy prawnej w sprawach kartelowych; utworzenie stałego sądu polubownego dla sporow kartelowych; udzielanie porad kartelom nowopowstającym; stałe, bezstronne informowanie opinji o ruchu kartelowym i działalności karteli.

Inicjatywa powołania do życia wspólnej organizacji kartelowej została bardzo przychylnie przyjęta przez zainteresowanych, tak, że już w niedługim czasie spodziewać się można powstania tej organizacji.

Wspólna organizacja kartelowa w Czechosłowacji wzorować się będzie na organizacjach, istniejących w innych krajach.

CZECHOSŁOWACJA. Utworzenie się kartelu szkła lanego.

Do rejestru kartelowego wniesione zostało za № 848 porozumienie, mające na celu uregulowanie cen i warunków sprzedażnych pomiędzy 24 hurtownikami i trzema producentami szkła lanego (Engels & Co Billin, Towarzystwo dla szkła kolorowego i taflowego sp. z o. o. i Akc. Tow. Przemysłu Szklanego dawniej Friedrich Siemens, Neusattel przy Elbogen). Porozumienie jest ważne do końca grudnia 1936 roku.

FRANCJA. Sytuacja w przemyśle szkła kryształowego.

Sprawozdanie roczne złożone na Walnem Zgromadzeniu hut kryształowych Baccarat określa sytuację rynku kryształowego, jak następuje: sprzedaże w Paryżu powiększyły się nieco w porównaniu z rokiem 1934, natomiast sprzedaże na prowincji jak również i eksport uległy poważnemu zmniejszeniu. Najlepsze rynki zbytu— Włochy i Hiszpanja są narazie zamknięte dla wywozu, pierwszy przez ustalenie sankcyj, drugi przez odmowę przedłużenia traktatu handlowego z Francją.

RUMUNJA. Dodatkowe opłaty celne.

Opłata dodatkowa w wys. 12% znajduje zastosowanie również do wszystkich towarów znajdujących się w komorach i składach celnych. Przy towarach sprzedanych w drodze licytacji odtrąca się również tę 12%-wą opłatę.

Przeciętne wartości ustalane przy pobieraniu podatku luksusowego i obrotowego w zakresie importu zostały począwszy od 11.XII.35 podwyższone o ok. 30%.

Główna Komisja Celna wydała szereg orzeczeń co do taryfikacji i clenia wyrobów żelaznych.

Orzeczeniem ministerjalnem pozwolenia przywozowe na przyszłość będą miały ważność w ciągu 6 miesięcy (dotychczas 3 mies.) Dotyczy to również pozwoleń już wydanych, a jeszcze niewykorzystanych.

STANY ZJEDN. AM. PÓŁN. Kartelizacja taflowych hut szklanych, pracujących sposobem Fourcault.

„National Glass Budget" z dnia 19/X r. ub. podaje wiadomość o utworzeniu się kartelu hut taflowych Fourcault, do którego weszły: Adamston Flat Glass w Clarcksburg (W.Va), Blackford Window Glass w Vincennes (Ind.), Rolland Glass w Clarcksburg (W.Va) i Scohy Sheet Glass w Sisterville (W.Va) Zainteresowane firmy rozporządzają 5 wannami i 39 maszynami Fourcault. Siedziba centralnego biura sprzedaży mieści się w Union National Banku. Zarząd stanowią pp. Eugene Rolland, jako prezes, Frank Bine, jako wiceprezes V. M. S. Sine, jako sekretarz i John B. Scohy, jako skarbnik. Jak przewidują, nowoutworzony kartel o niezbędności którego mówiono już dawno, wpłynie dodatnio na rozwój produkcji i powiększenie sprzedaży szkła taflowego.

BILANSE HUT SZKLANYCH

Belgijska Spółka Akcyjna
TOWARZYSTWO POŁUDNIOWO-POLSKICH HUT SZKLANYCH
dawniej Południowo-Rosyjskich Hut Lustrzanych.
Zarząd Główny w Brukseli (Belgja).
Oddziały w Polsce.

Bilans na 30 czerwca 1935 r.

AKTYWA. **Aktywa unieruchomione: Oddział w Radomiu:** Place, budynki fabryczne, bocznica i budynki mieszkalne zł. 326.114.31: Maszyny i różne materjały zł 745.243.63; Ruchomości i stajnie zł 22.578.78. **Oddział w Ząbkowicach:** Budynki fabryczne, bocznica i budynki mieszkalne zł 938.505.64; Maszyny i różne materjały zł 1.816.103.20: Ruchomości zł 36.417.16. **Aktywa płynne:** Zapasy różne zł 671.858.10; Fabrykaty zł 1.160.794.75; Weksle i traty 52.005.79; Papiery publiczne 165.262.61; Dłużnicy różni 446.960.44; Rozporządzalne: kasy i banki zł 403.619.79; Suma bilansowa zł 6.785.464.20.

PASYWA. **Pasywa własne Spółki:** Kapitał wydzielony zł 2.062.500.—; Rachunek Zarządu 827.694.72; Kapitał zapasowy zł 20.542.14; Kapitał amortyzacyjny zł 1.978.868.83. **Pasywa względem osób trzecich:** Wierzyciele różni zł 686.621.79 Rachunek Strat i Zysków zł 1.209.236.72; Suma bilansowa zł 6.785.464.20.

Rachunek Strat i Zysków.

WINIEN: Koszty ogólne i koszty produkcji zł 2.957.747.09. Koszty sprzedaży, magazynowania, ekspedycji, asekuracji i t. p. zł 1.758.422.37: Koszty bankowe zł 7.529.—; Podatki państwowe i komunalne 117.702.85; Koszty asekuracji budynków, maszyn, materjałów zł 13.211.15; Wartość zapasów szkła z 1933/4 r. złotych 884.364.75; Straty na dłużnikach i różne wydatki zł 137.572 33; Zysk za rok sprawozdawczy zł. 1.209.236.72; Razem zł 7.085.786.26.

MA: Wartość magazynu szkła w 1934/35 r. zł 1.160.794.75 Wpływy ze sprzedaży szkła zł 5.846.031.80; Wpłaty różne 28.092.19; Procenty bankowe i kupony od papierów wartościowych zł 50.867.52; Razem złotych 7.085.786.26.

Okólniki Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

Centralny Związek nadesłał następujące okólniki:

Wydziału Komunikacyjnego z dnia 31 grudnia 1935 roku Nr. 58 o zmianach i uzupełnieniach taryfy osobowej i towarowej linji normalno-towarowych polskich kolei państwowych.

Z dnia 20 stycznia 1936 r. Nr. 59 o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej linji normalnotowarowych i wąskotowarowych Polskich Kolei Państwowych.

Wydziału Pracy z dnia 16 stycznia 1936 roku Nr. 57 — o obniżeniu odsetek zwłoki od składek z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Z dnia 16 stycznia 1936 roku Nr. 58 — o obniżeniu składek z tytułu ubezpieczeń emerytalnych i wypadkowego.

Z dnia 29 stycznia 1936 r. Nr. 59 — w sprawie wejścia w życie postanowień o obniżce składki na ubezpieczenie emerytalne robotników.

Wydziału Prawnego z dnia 18 stycznia 1936 r. Nr. 172 — w sprawie zmian w podatku przemysłowym i w opłatach stemplowych.

Powyższe okólniki zostały w odpowiednich terminach rozesłane pp. Członkom Związku Hut Szklanych w Polsce pocztą, jako druki.

PRODUKCJA i ZBYT SZKŁA w MIESIĄCU LISTOPADZIE 1935 r.

według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

RODZAJ SZKŁA	Produkcja		Zbyt	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
Szkło taflowe	2.201	704	3.448	1.105
Szkło butelkowe	3.852	1.556	3.528	1.428
w tem monopolowe	(2.950)	(1.106)	(2.609)	(979)
Szkło stołowo-galanteryjne	795	658	765	632
	6.848	2.918	7.741	3.165

(Początek na str 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
91110	Wata, przędza — szklane	220	1.249	—	—
91130	Oczy szklane	198	2.923	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	—	—	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	3.166	3.270	—	—
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	1.814	915	—	—
91312	gładkie, białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5 m²	35.763	16.401	—	—
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	1.018	1.898	—	—
91330	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	1.226	2.043	—	—
91340	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	2	115	—	—
91350	do wyrobu płyt fotograficznych	—	—	—	—
	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	—	—	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	40	97	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	15	30	—	—
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	28	45	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	—	—	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	—	—	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	677	850	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	53.490	83.811	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	104	1.819	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	—	—	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.				
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm ozdobne z upiększeniami malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	—	—	—	—
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	0	1	—	—
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów	—	—	—	—
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	14.828	5.182	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	108	487	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	205	1.017	—	—
92410	Balony do fabrykacji żarówek	1	53	—	—
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób, chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	3.266	25.768	—	—
	Razem	156.979	290.186	23.118	38.703
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	297.555	13.139	—	—
	OGÓŁEM	454.534	303.325	23.118	38.703

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid

Druk. „Royal", W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.